

USD

(utveckling socialtjänst Dalsland)

2023-11-05

Tjänsteskrivelse syn- och hörselinstruktör

Bakgrund

Funktionshinderråd i Dalsland och närliggande kommuner, bland annat i Mellerud, Dals-Ed och Vänersborg har vid ett flertal tillfällen framfört önskemål om att kommunerna ska inrätta tjänst som syn och hörselinstruktör. Kommunerna har hittills valt att inte tillmötesgå önskemålet. Kommunerna har framfört att tillhandahållande av hjälpmedel för syn och hörselnedsättningar är ett ansvar som ligger på regionen och inte på kommunerna. Frågan har även lyfts i nätverk i Fyrbodalen där samma bedömning görs.

Omvärldsbevakning

Det är tydligt i hälso- och sjukvårdslagen att ansvaret för tillhandahållande av hjälpmedel för syn och hörselnedsättningar åligger regionen. Detta kan tex utläsas på www.kunskapsguiden.se

”Regionerna ansvarar för syn-, hörsel och ortopedtekniska hjälpmedel
De hjälpmedel som regionerna ansvarar för är:

- hjälpmedel till personer med hörselnedsättning för alla åldrar
- hjälpmedel till personer med synnedsättning för alla åldrar”

I Detta Västra Götalandsregionen ligger ansvaret för hjälpmedel till personer med syn och hörselnedsättning på Habilitering & Hälsa som *”erbjuder specialiserad vård och stöd till personer som har en varaktig funktionsnedsättning; som nedsatt förmåga att kommunicera, se, höra eller röra sig.”* <https://www.vgregion.se/f/habilitering-och-halsa/>

Kommunerna kan erbjuda syn och hörselinstruktör (eller ”heminstruktör” som tjänsten ibland även kallas) ändå vilket en del kommuner väljer att göra då man ser det som en förebyggande insats för ökad självständighet för den som har en syn eller hörselnedsättning av allvarigare karaktär. På <https://hrf.se/stockholmslan/om-oss/vard-och-stod/syn-och-horselinstruktorer/> kan man läsa om vad rollen som syn och hörselinstruktör kan ge för stöd.

”Syn-hörselinstruktören ger råd och träning i att hantera vardagssituationer genom att:

- Arbeta med förebyggande insatser för ökad trygghet, säkerhet och minskad olycksrisk i hemmet. Det kan vara att kartlägga faror, se över ljudmiljö och belysning, öka kontraster mellan färger för att kunna urskilja föremål med mera.

- Öva dagliga sysslor i och kring hemmet.
- Träna användande och skötsel av syn-och hörselhjälpmedel. Med fungerande hjälpmedel minskar riskerna för social isolering, depression, demens och annan ohälsa.
- Förmedla kontakter med öronläkare, hörcentral, ögonläkare och syncentral.
- Uppmuntra och motivera till aktivt deltagande i samhällslivet.
- Ansvar för rehabilitering”

Antalet kommuner som erbjuder syn och hörselinstruktör förefaller minska, enligt en kartläggning från 2014 fanns syn och hörselinstruktörer i 90 av landets 290 kommuner och inget tyder på att detta ökat sedan dess (se www.hrf.se).

Ställningstagande

Samtliga Dalslandskommuner har idag en utmanande ekonomisk situation som gör det svårt att bifalla insatser som går utöver det kommunen är skyldig att tillhandahålla.

Dalslandskommunerna ser samlat att den bästa möjliga vägen framåt för att ändå till del möta intresseorganisationer och stödja självständighet hos personer med syn och hörselnedsättning är att samfinansiera ett ombud som övergripande på Fyrbodalsnivå. Ombudet bör då primärt arbeta med kompetensutvecklings kunskapshöjande gentemot annan personal ute i respektive kommun tex befintliga hörselombud, fixare och hemtjänstpersonal.

Socialchef får i uppdrag att lyfta frågan i nätverk i Fyrbodals.